

Kevättunlien toukokuu

minna

Suomalainen Naisliitto ry
Jäsentiedote 2/2023

suomalainennaisliitto.fi
toimisto@suomalainennaisliitto.fi
Löydät meidät myös Facebookista!

Luennoitsijoita ja Naisliiton edustajia, mm. Marianne Heikkilä, Eva Tervonen, Camilla Komonen, Pirjo Julin, Mai Anttila, Anneli Mäkinen, Emilia Laine, Eekku Aromaa.

TULISIELUINEN VAIKUTTAJA LUCINA HAGMAN

Kuvakavalkadin valokuvat Anita Lehtonen

Lucina Hagmanin 170-vuotisjuhlaseminaari kokosi naisliittolaiset Helsinkiin

“Sankta Lucina - 170 vuotta tulisieluista naisasiavaikuttamista” oli otsikkona Suomalaisen Naisliiton, Naisasialiitto Unionin Marttaliiton ja Finlands Svenska Marthaförbundin yhteiselle Minna Canth-seminaarille 5. toukokuuta Helsingissä. Kalliolan setlementtitaloon oli kokoontunut kymmeniä liiton jäseniä eri puolilta Suomea. Kiitokset seminaarin järjestäjille!

Salin täysi kuulijoita

Seminaarissa syntyi kiintoisaa ajatustenvaihtoa,

niin salissa kuin tauolla.

Väliaikakahvilla

Mai Anttila astui Lucinan rooliin.

Antoisassa seminaarissa valaistiin monesta eri näkökulmasta Lucina Hagmanin elämäntyön merkitystä suomalaiselle naisasialiikkeelle ja tasa-arvotyölle.

Luennoitsijoina vierailivat FT **Maritta Pohls**, Naisasialiitto Unionista pääsihteeri **Eekku Aromaa** ja FM **Venla Suutari**, Marttaliitosta pääsihteeri **Marianne Heikkilä** ja asiantuntija **Emilia Laine** sekä **Camilla Komonen** Finlands

Marita Pohls ja Anneli Mäkinen

Marianne Heikkilä

Eekku Aromaa ja Venla Suutari

Svenska Marthaförbundet. Tervehdysten toivat seminaariin myös kansanedustaja **Fatim Diarra** sekä Marttaliiton puheenjohtaja **Sirpa Pietikäinen** (video) sekä Kälviän Marttayhdistys (video).

Seminaaria saattoi seurata myös striimattuna. Tallenteen linkki alla.

Linkki seminaarin strimaukseen: <https://youtube.com/live/QftvctwRuq0?feature=share>

Naisliiton kevätkokous

Viikonloppu jatkui **Naisliiton kevätkokouksella** 6. toukokuuta. Puheenjohtajana toimi liiton kunniapuheenjohtaja **Leena Krohn**. Kokouksessa valittiin Opetusneuvos Hilja Vilkemaan Stipendisäätiön hallitus. Sen puheenjohtajaksi

valittiin **Marja-Riitta Tervahauta**, varapuheenjohtajaksi **Pirjo Julin** ja jäseniksi **Soile Hakola** ja **Marjukka Helenius**. Hallituksen muina jäseninä jatkavat edelleen **Anneli Mäkinen**, **Tiina Tervaskanto-Mäentausta** ja **Ulla Törne**.

PUHEENJOHTAJALTA: Missä on Naisliiton naisasia?

Missä on Naisliiton naisasia, tasa-arvopuheet ja tekemiset? Mistä me keskustelemme? Missä me keskustelemme? Näin pohdiskelin viime syyskokouksen (2022) jälkeen. Syyskokous ei halunnut edes keskustella julkilausumasta tai kannanotosta!

MC-seminaarit ovat erinomaisia luentotilaisuuksia, mutta niissä ei ole tilaa ajatusten vaihtamiselle. Kaikilla on vain kiire tapaamaan muita, taidenäyttelyyn tai teatteriin.

Jäsenkyselyn tulos oli musertava. Tapaamiset tuttujen kanssa ovat tärkeämpiä kuin naisasiat. Upea historiamme on meille tärkeämpi puheenaihe kuin nykyisten eläkeläisnaisten köyhyys, maahanmuuttajanaisten asiat, naisten osallistuminen maanpuolustukseen jne.

Abortti, perheväkivalta, segregatio.... Luettelo on loputon.

Nykyään matkustaminen on helppoa verrattuna sadan vuoden taakse, mutta me lähdemme vain, jos on juhla ja Vilkemaa tukee osallistumista.

Minna-lehti ilmestyy vain keran vuodessa. Se on tasokas kulttuurijulkaisu. Missä luuraavat sen naisliitto-aatteelliset artikkelit, kannanotot? Mikä voisi olla Naisliiton keskustelufoorumi? Ehkä Minna-jäsentiedote, tämä, jota luet. Jäsentiedotteen 'pituus' on rajallinen, vaikka onkin e-muotoinen. Julkisuuudessa (lue FB) en halua käydä juuri tätä keskustelua.

Missä te haluatte keskustella? Hyvät kirjoittajat voivat suoltaa tekstiä aiheesta kuin aiheesta, mutta nyt kaipaamme ajatustenvaihtoa. Alunperin tämä liitto on syntynyt viemään viestiä. Onko meillä hulessa on sekä viesti että polku?

Eva Tervonen. Kuva Kirsi Sand

Vuosi 2023 on hetki, jolloin SNL:n pitää miettiä tulevaisuutta, ei vain paperin makuisena höttöä odottaen, että joku tekisi jotain.

Ehkä olen ollut liian pessimistinen. Saavutettavuus-projektin naiset järjestivät mielenilmauksen Säätytalon edustalla. Toivotavasti se oli alku jollekin uudelle aktiivisuudelle. Kiitos heille siitä ja kiitos, että sain olla edes hetken mukana.

Eva Tervonen
Suomalaisen Naisliiton
puheenjohtaja

EDUSKUNTAVAALIEN JÄLKEEN

Suomalainen Naisliitto kampanjoi kattojärjestön NJKL:n mukana vahvasti kevään eduskuntavaaleissa teemalla Sata naista eduskuntaan. Tähtäimessä oli nostaa silloinen naiskansanedustajien määrä 94 edustajasta täyteen sataan. Tavoitteeseen ei päästy - naiskansanedustajien määrä putosi kahdella 92:een. Harmittaa, mutta ei pidä lannistua. Kampanja sytytti vireää yhteiskunnallista keskustelua ja Naisliiton jäsenyhdistykset toimivat aktiivisesti omilla paikkakunnillaan järjestäen vaalipaneeleita ja nostaen esiin ajankohtaisia kysymyksiä. Tärkeää on pitää yllä tulta, tulevia vaaleja silmällä pitäen.

Helsingin yhdistyksen helmikuussa järjestämä onnistunut, vaaliaiheinen ajankohtaisseminaari on yhä mielessä. Helsingin yhdistys järjesti sen lisäksi helmikuussa oman yhdistyksensä vaalipaneelin. Hämeenlinnassa oli myös vaalitulaisuus. Näistä oli juttu jo edellisessä, helmikuun tiedotteessa. Muiden yhdistysten vaalitulaisuudet ajoittuivat hiukan myöhemmäksi keväällä ja myös niihin oli kutsuttu eduskuntavaaliehdokkaita vastaamaan ajankohtaisiin kysymyksiin.

Miten kävi vaaleissa? Tässä jutussa Naisliiton jäsenyhdistykset kertovat vaalien tuloksesta ja naisehdokaiden läpimenosta eduskuntaan omassa vaalipiirissään.

Kansanedustajaehdokkaista Aurorankadulla Minna Canthin ja Lucina Hagmanin silmien alla Helsingin yhdistyksen vaalipaneelissa 22.2. Kuvassa vasemmalta lukien Nea Nättinen, Elisa Gebhard, Tuuli Kousa ja Laura Jokela. Näistä Elisa Gebhard (sd.) tuli valituksi. - Kuva Pirjo Julin

Helsingin vaalipiirissä naisten osuus kasvoi

Helsingin vaalipiiristä oli eduskuntaan valittavissa 23 kansanedustajaa. Valituista naisia on 15 ja miehiä 8. Vuoden 2019 eduskuntavaalien 22 kansanedustajasta naisia oli 13 ja miehiä 9.

- Helsingin vaalipiirissä naisten osuus kasvoi hieman edellisiin vaaleihin verrattuna ja poikkesi edukseen koko maan vaalitulosta tarkasteltaessa, toteaa **Pirjo Julin** Helsingin yhdistyksestä.

Naiset äänestivät vaalipiirissä miehiä aktiivisemmin. Naisten äänes-

tysaktiivisuus oli 79,0 % ja miesten 76,4 %. Vaalipiirin äänestysaktiivisuus oli yhteensä 77,8 %.

Helsingin vaalipiiristä valitiin seuraavat naiskansanedustajat:

Kok.
Terhi Koulumies, Aura Salla, Sari Sarkomaa, Elina Valtonen

PS
Mari Rantanen

Vihr.
Fatim Diarra, Maria Ohisalo

SDP
Elisa Gebhard, Tuula Haatainen
Eveliina Heinäluoma, Nasima Razmyar

Vas.
Veronika Honkasalo, Mai Kivelä
Minja Koskela

RKP
Eva Biaudet

Jäämme odottamaan uusilta kansanedustajilta tasa-arvotekoja!
Pirjo Julin sanoo lopuksi.

Tasajako säilyi Hämeessä

Hämeen vaalipiirin kansanedustajien paikat jakautuvat edelleen tasan naisten ja miesten kesken.

- Valituista seitsemästä naiskansanedustajasta kuusi istui myös edellisessä eduskunnassa. Tämän vuoden vaaleissa Vihreän liiton ainoan paikan menetys pudotti hämeen-

linalaisen Mirka Soinikosken, ja eduskuntaan nousi lisäpaikan saaneen Perussuomalaisten Mira Nieminen Lahdesta, **Pirkko Keskinen** Hämeenlinnan yhdistyksestä kertoo.

Hämeen vaalipiirin naisehdokkaita menivät läpi Tarja Filatov (sd.)

Hämeenlinnasta, Sanni Grahn-Laasonen (kok.) Forssasta, Hikka Kemppi (kesk.) Asikkalasta, Mira Nieminen (ps.) Lahdesta, Aino-Kaisa Pekonen (vas.) Riihimäeltä, Lulu Ranne (ps.) Hämeenlinnasta ja Päivi Räsänen (kd.) Riihimäeltä.

Oulussa tavoitteeseen: puolet eduskuntaan menijöistä naisia

Naisliiton Oulun Osasto ry järjesti yhdessä NYTKIS ry:n kanssa vaalipaneelin 23.2.2023. Tähän paneeliin puolueiden lähettämistä ehdokkaista ei kukaan päässyt läpi.

– Eniten ääniä panelisteista keräsi Vasemmistoliiton Jessi Jokelainen, 3854, mutta tuli jäi kolmanneksi kahden entisen läpi päässeiden ministerien (Sarkkinen ja Kyllönen) taakse, kertoo **Pirkko Pietiläinen** Oulun osastosta.

– Toiseksi eniten ääniä kertyi Perussuomalaisen Saija Hyvöselle, 3577. Hän tuli ryhmässään vasta seitsemänneksi jääden reilusti jälkeensä mm. puolueensa TikTok-ääni-

Varakansanedustaja Jessi Jokelainen
Kuva: Oulun Vasemmisto

haravasta, joka kahmi 17 196 ääntä. Kolmanneksi tuli myös SDP:n Miina-Anniina Heiskanen 2670:lla

äänellä. Hänen edellään eduskuntaan menivät Tytti Tuppurainen ja uusi edustaja Pia Hiltunen.

Eduskuntaan yhdeksän naista

Läpi menneet naiset Oulun vaalipiirissä olivat Pia Hiltunen (sd.), Merja Kyllönen (vas.), Hanna-Leena Mattila (kesk.), Olga Oinas-Panuma (kesk.), Jenni Pitko (vihr.), Hanna Sarkkinen (vas.), Jenna Simula (ps.), Mari-Leena Talvitie (kok.) ja Tytti Tuppurainen (sd.).

- Oulun vaalipiirissä toteutimme tavoitteen: 9 naista 18:sta läpimenneestä, Pirkko Pietiläinen toteaa.

Lapin vaalipiiri: neljä naista kuuden valitun joukossa

- Kuva Teima Hihnala

Ehdokkaat vasemmalta lukien edessä: Erkki Hurtig (kd.), Jaana Kostainen (kok.), Katri Kulmuni (kesk.), Albana Mustafi (vas.) ja Outi Rämö (sd.). Takana Sirpa Kontiokoski (ps.) ja Petri Leinonen (vihr.).

Tornion yhdistys järjesti vaalipaneelin 15.3.2023. Paikalla oli yhteensä noin 55 henkilöä, miehiä ja naisia. Osallistujia oli Tornion lisäksi myös Kemistä ja Tervolasta.

– Ennakkokysymyksenä ehdokkaille oli tasa-arvomuseon perustaminen Suomeen. Lisäksi keskusteltiin valtion velanhoidosta. Ehdokkailta kysyttiin, mitä he pitävät tärkeimpänä asiana, joka pitää hoitaa kuntoon. Keskusteluissa toivottiin Lapin maakuntaan lisää teollisuuden investointeja ja toimivia liikenneyhteyksiä, kertoo Tornion yhdistyksen puheenjohtaja **Marja-Riitta Tervahauta**.

Yleisön joukosta toivottiin, että Suomalainen Naisliitto järjestäisi ennen kuntavaalien ja hyvinvoin-

tialueiden ehdokasasettelua ti-aisuuksia, joissa korostetaan nais-ehdokkaiden merkitystä omien asioiden ajamisessa sekä kuntata-solla että hyvinvointialueella.

Naiset tekivät vaaleissa hyvän tuloksen. Lapin vaalipiiristä valittiin kuusi kansanedustajaa, joista neljä oli naisia: Katri Kulmuni (kesk.), Johanna Ojala-Niemelä (sd.), Kaisa Juuso ja Sari Seppänen, molemmat Perussuomalaisia.

- Poikkeavaa oli se, että Lapin vaalipiiri menetti yhden kansanedustajapaikan asukaslukumäärän perusteella. Eduskuntavaaleissa Perussuomalaiset ovat nyt ns. ykkösiä, kun kautta historian ovat keskustalaiset olleet ykkösiä, Tervahauta summaa.

Keski-Suomen vaalipiiri: puolet valituista naisia

Jyväskylän osasto ei järjestänyt omaa vaalitulaisuutta. Keski-Suomen vaalipiiristä pääsi läpi 10 kansanedustajaa, joista viisi oli naisia: Bella Forsgren (vihr.), Kaisa Garede (ps.), Riitta Mäkinen (sd.), Anne Kalmari (kesk.) ja Piritta Rantanen (sd.), **Irmeli Saari** Jyväskylän osastosta kertoo.

Vaasan vaalipiirin läpi menneistä ehdokkaista naisia kolmannes

Yhteiskunta saavutettavaksi! oli teemana vaalipaneelissa, jonka Vaasan Suomalainen Naisklubi järjesti 16.3. yhdessä kolmen vaasalaisen eläkeläisjärjestön kanssa Vaasassa. Paikalla oli n. 70-80 kuulijaa.

Suomalaisen Naisliiton Saavutettavuus-projektin puheenjohtaja, toimittaja Kirsti Pohjonen puhui otsikolla *Digitalisaatiovauhti - pysymmekö mukana?* Hän muistutti niistä 600 000 kansalaisesta, jotka ovat vailla digilaitteita tai niiden käyttämiseen tarvittavia taitoja. He ovat vaarassa syrjäytyä, kun mo-

Vaasialaisia ehdokkaita paneelissa: vasemmalla Kim Berg (sd.), - joka tuli valituksi eduskuntaan uudelleen - Pasi Keskinen (kesk.), Maria Lindberg (r.) Harri Moisio (vas.), Carita Mäki (kd.), Kai Luoma (kok.) ja Marko Perälä (vihr.). - Kuva Kirsi Sand

net elintärkeät yhteiskunnan palvelut ovat siirtyneet verkkoon, kuten Kela, veroasiat, terveydenhuollon Omakanta-palvelu ja pankkipalvelut. Tarvitaan pikaisia toimenpiteitä digisyrjäytymisen estämiseksi ja vaihtoehtoisten palvelumuotojen takaamiseksi.

Puheenvuoron käyttivät myös eri-

tyisasiantuntija Marjut Vuorela ja toimittaja Pirkko Keskinen, Naisliiton Saavutettavuus-työryhmän jäsen.

Alustusosuuden jälkeen lavalle nousi seitsemän eduskuntavaali-ehdokasta eri puolueista. He vastasivat kysymyksiin mm. ikäihmisten toimeentulosta, asumisjärjestelyistä,

terveydenhuollosta, omaishoitajuudesta ja digitalisaatiosta.

Vaasan vaalipiirissä naisten menestys jäi valitettavasti alle toivotun. Valituista 15 kansanedustajasta neljä oli naisia: uusina edustajina perussuomalaiset Anne Rintamäki ja Pia Sillanpää ja uudelleen valitut Anna-Maja Henriksson (r.) Paula Risikko (kok.).

Jo vaalien ehdokasasettelussa näkyi sukupuolten jakauma: naisia oli Vaasan vaalipiirissä ehdokkaina noin kolmannes kokonaisuudesta. Useiden puolueiden, kuten esim. RKP:n, Kokoomuksen, Kristillisdemokraattien, Keskustan ja Vasemmistoliiton listoilla oli puolueen 16 ehdokkaassa tavalinen jako 10-11 miestä, 5-6 naista. Poikkeuksia olivat Vihreät ja SDP, joilla suhde oli tasaisempi.

Vaasa-osion teksti: Kirsi Sand

MIELENOSOITUS NÄKYI MYÖS TV:SSÄ

Kansallinen hätätilanne - 600 000 digipudokasta. Liki kolme metriä leveä banderolli kertoi näkyvästi juuri työnsä aloittaneille hallitusneuvottelijoille Suomalaisen Naisliiton pääviestin.

Liiton Saavutettavuus-ryhmä järjesti 4. toukokuuta mielenilmaisun digisyrjäytymisen korjaamiseksi Helsingissä Snellmanin patsaan edustalla Säätytaloa vastapäätä.

Naisliiton sanoma välittyi paitsi neuvotteluihin kadun toiselle puolelle myös koko maahan, kun Mtv:n Viiden jälkeen -ohjelma tuli tekemään muutaman minuutin jutun. Juontajat johdattivat studiossa asiaan, jonka jälkeen toimittaja Pauliina Ainasoja haastatteli paikalla ryhmän puheenjohtajaa **Kirsti Pohjosta**.

Mielenilmauksen kaksi banderolia ja neljä kylttiä ryhmä teetti Hattulassa. Ne olivat hienot. Teesien lisäksi niissä toistuivat Suomalaisen Naisliiton nimi ja logo sekä sydämet ja kehoitus **Heti**. Kaikkein

Tomittaja Kirsti Pohjonen haastateltavana Mtv:n Viiden jälkeen -ohjelmassa 4.5.2023

oli liittohallituksen lupa.

Banderolleissa huoli kehityksestä

Tapahtumaa suunniteltiin kolmisen kuukautta. Tärkeää oli kiteyttää olennainen sanoma kuuteen plakaattiin.

Pääasia oli **600 000 digisyrjäytynyttä**. Toinen banderolli vaati: **Digitukipiste jokaiseen kuntaan**. Tätä hallitusohjelmaan ajaa myös vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo. Digipudokkaiden lisäksi on mitava joukko niitä, jotka osaavat käyttää digilaitteita jonkin verran.

Ongelmia syntyy silti tiuhaan. Apu olisi tarpeen. Sitä vain ei kaikkialta löydy.

Yksi kyltti opasti: **Lainsäädäntö kuntoon**. Lakimuutoksia vaatii esimerkiksi toisen puolesta asiointi. Tärkeä viesti tämäkin: **Oikeus elää ilman digiä**. Yhteiskunta digitalisoituu vauhdikkaasti. Kukaan ei sitä sinänsä vastusta. Kaikilla ei ole kuitenkaan varaa hankkia digilaitteita ja -yhteyksiä eikä heillä ole taitoja käyttää niitä. Apuakaan ei aina ole saatavilla. Eriarvoisuus uhkaa kasvaa. Kyse on myös turvallisuudesta. Miten saa tarpeellisia tietoja, kun nettiyhteyksiä ei ole

ja puhelinnumerot löytyvät vain netistä. Ei mitenkään. Kunnan elämää on voitava elää ilman digiäkin.

Kolmas kyltti sanoi: *Palvelua myös kasvokkain*. Muutkin kuin pahasti syrjäytyneet allekirjoittavat tämän. Neljäs kyltti vaati: *Pankkipalvelut pyörillä syrjäseuduille ja esikaupunkeihin*. Pohjanmaalla ja Savossa on jo liikkeellä pankkibusseja. Kirjastoautoista tehtiin vaalien aikaan äänestysbusseja. Samaa tapaa voisi soveltaa koko maassa monen asian hoitamiseen.

Ennen kylttien tekoa ryhmä pyysi vanhusasiavaltuutettua tarkastamaan tekstit. Hän vastasi pitävänsä niitä erinomaisina eikä huomannut niissä mitään korjaustarvetta. Mielenilmausta hän arvioi hyväksi ideaksi.

Ryhmän Vaasassa teettämää postikorttiesitettä jaettiin torstaipäivän mittaan niin ohikulkijoille kuin paikalla poikenneille neuvottelijoille, kuten esimerkiksi Sari Essayahille. Kortin toisen puolen teksti selvitti hanketta ja toinen puoli liiton ideaa.

Eri viestejä mielenilmauksen järjestämisestä lähti huhtikuussa runsaasti: liiton yhdistyksille, eläkeläisjärjestöille, NJKL:lle ja medialle. Tekstejä tarjottiin myös liiton omille alustoille.

Kuva Pirkko Keskinen

Snellman todisti hyvää yhteistyötä

Välineitä pitämään tarvittiin kahdeksan ihmistä. Mielenilmaus kesti neljä tuntia. Vuoroa vaihdettiin sopivin välein, kun torstaiksi sattui vielä kylmä sää.

Mukana oli parhaimmillaan yli kolmekymmentä ihmistä, sekä naisliittolaisia että Saavutettavuusryhmän jäsenten paikalle houkuttelemia ystäviä ja järjestötuttuja.

Samoilla portailla sanomaansa välittivät myös Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan opiskelijat. He olivat ottaneet poliisilta selvää muista torstain osallistujista. Marja Uskali lähetti ryhmälle tiedon liiton toimistoon tulleesta

puhelusta. Siinä Ylioppilaskunnan edustaja oli kehottanut mielenilmaisijoita huomaamaan, että paikalla voi keskiviikon tapaan olla hirveän kylmä, eli paljon vaatetta päälle.

Soittaja oli luvannut myös, että he antavat naisliittolaisille tarvittaessa lisäpuhtia iskuhuutoihin. Niin kävikin. Nuoret ja ikäihmiset tukivat toisiaan. Kajautimme yhdessä niin vaatimukset opiskelijaköyhyyden poistamisesta kuin digituesta joka kuntaan. Portailla oli mukava ja iloinen tunnelma.

Teksti Kirsti Pohjonen
Saavutettavuusryhmän puheenjohtaja

MINNA-PALKINTO JAETAAN JÄLLEEN SYKSYLLÄ 2023

Suomalainen Naisliitto ry:n vuonna 2019 perustama **Minna-palkinto** jaetaan syksyllä 2023 kolmannen kerran. Opetusneuvos Hilja Vilkemaan Stipendisäätiön rahoittama palkinto jaetaan joka toinen vuosi naiselle tai naisryhmälle, joka Minna Canthin tavoin edistää tasa-arvoa ajankohtaisilla teoillaan, tutkimuksillaan tai taiteellaan.

Vuonna 2023 Minna-palkinnon **jakokriteerit** ovat:

Palkinnon saajana on yksittäinen henkilö, ryhmä tai organisaatio, jonka toiminta tai aikaansaannos perustellusti täyttää jomman kum-

man alla olevista kriteereistä:

- 1) Kriteeri on valtakunnallinen tai alueellinen innovaatio, aloite tai teko, joka helpottaa ikäihmisen arjen sujuvuutta
- 2) Kriteeri on valtakunnallinen tai alueellinen innovaatio, aloite tai teko, joka edistää tyttöjen/naisten yhteiskunnallista osallistumista

Ehdotukset toukokuun loppuun mennessä

Jäsenyhdistykset tai yksittäiset jäsenet voivat ehdottaa **31.5.2023 mennessä** Minna-palkintoraadille

(yhteyshenkilö **Ritva Karinsalo**, karinsalo.ritva@gmail.com) palkittavaa henkilöä, ryhmää tai organisaatiota. Palkintoraati käsittelee ehdotukset ja ilmoittaa valinnan tuloksesta Suomalainen Naisliitto ry:n ja Hilja Vilkemaan stipendisäätiön hallituksille elokuussa 2023.

Minna-palkinnon suuruus vuonna 2023 on 5000 euroa. Jos palkittavia on useita, palkintosumma jaetaan palkittavien kesken.

MINNA-PALKINTOTYÖRYHMÄ

Kesäpäivät Minnan Kuopiossa 23.-26.7.2023

OHJELMA

Suomalaisen Naisliiton Kesäpäivien ohjelman suunnittelusta on vastannut Tornion yhdistys.

Su 23.7. Matkustuspäivä

Ma 24.7.

* Klo 10-12 Kulttuurikeskus Kanttila, 2 ryhmää, Anja Lappi, <http://kanttila.fi/>

* Klo 12-13.15 Lounasmahdollisuus Kuopion torin läheisyydessä

* Klo 13.15-14.45 Lähtö

kaupungintalon takaa kiertoajelle: mm. Minna-patsas ja hauta <https://www.kuopionoppaat.com/>

* Klo 15 Riisa, Kuopion ortodoksinen kirkkomuseo, 8 €/hlö, <https://www.riisa.fi/>

* Klo 17.30-19 Naisten ääni esitetytyy pääkirjastossa, Maaherankatu 12, Kuopio

Ti 25.7.

* Klo 10-11.30, Korttelimuseo, 2 ryhmää, 5 €/hlö, <https://kuopionkorttelimuseo.fi/>

* Klo 12.00 – 16.00 Matkustajasatama, Risteily Alahovin viinitila, (risteily, lounas ja tasting, 38 €) <https://www.roll.fi/risteilyt/>

Huom! Mahdollinen kotimatka!

Minnan salonki on yksi Kuopion kesäpäivien kohteista. Paljon muutakin mielenkiintoista nähtävää ja koettavaa on luvassa.

- Kuva Raili Ilola

* Mahdollisuus nähdä Karavaanarit -musiikkikomedia klo 19 Rauhalahdi teatteri. Liput ainoastaan [tiketti.fi](https://www.rauhalahditeatteri.fi/) -sivustolta 35 €/31 €.

Ke 26.7. Kotimatka

* Kuopion museo, 7 €, Näyttely: Wildlife Photographer of the Year, 25.4.2023-25.2.2024, <https://kuopionmuseo.fi/nayttelyt/>

* Kuopion taidemuseo, 5 €, Näyttely: Kannun henki 12.5.-27.8.2023, <https://kuopiontaidemuseo.fi/nayttelyt/tulevat-nayttelyt/>

* **Majoitus** Sokos Hotel Puijonsarvi, os. Minna Canthin katu 16, Kuopio. (2-3 yötä). Vilkemaan Stipendisäätiö avustaa 50 % majoitus- ja matkustuskuluissa.

Ilmoittautuminen ja maksu

20 € + 38 € (opastukset, linja-auto käytössä Kuopiossa, risteilymahdollisuus).

Maksu SNL:n tilille: FI28 1574 3000 0239 35. Viitenumero 1025.

Ilmoittautuminen kesäpäiville ja risteilylle viimeistään 30.6. os. toimisto@suomalainennaisliitto.fi

Lisätiedot: Raili Ilola, 040 8437121, raili.ilola1@luukku.com

Huom! Tarkemmat tiedot mm. kesäpäivien majoituksen hinnoista ja varausohjeista on lähetetty jäsenille sähköpostissa.

Naisliiton mediaryhmä opissa

Mediavaikuttaminen ja brändikäsikirja

Suomalaisen Naisliiton mediaryhmä kokoontui koulutuspäivään 15.4.2023 Aurorankadulle. **Kirsti Ojala** esitelmöi mediavaikuttamisesta keskittyen sosiaaliseen mediaan. Hän analysoi sosiaalisen median eri kanavia. Näistä on Naisliiton käytössä lähinnä Facebook. Instagramia pohditaan. On tärkeää olla näkyvillä erilaisissa kanavissa ja myös huolehtia päivityksistä. Jäsenistöä on syytä edelleen aktivoida seuraamaan liiton

Mediaryhmäläisiä Aurorankadulla. Koulutukseen osallistui kahdeksan naisliittolaista paikan päällä. Myös etäyhteydellä oli mukana muutamia.

- Kuva Kirsti Sand

face book -sivua ja reagoimaan julkaisuihin.

Päivän toisella puoliskolla laadittiin **Marianna Rossin** alustuksen evästämänä pohjaa Naisliiton brändikäsikirjalle. Millainen kuva

Naisliitosta on liiton ulkopuolella ja jäsenistön silmissä? Ryhmätöinä käsiteltiin eri osa-alueita: Naisliiton toiminnan tarkoitus, visio, missio, strategia, arvot, asiakkaat, tarina. Kiitos mielenkiintoisesta koulutuspäivästä järjestäjille!

JÄSENYHDISTYKSET TIEDOTTAVAT

HELSINGIN YHDISTYS

Saavutettavuus-illassa. Kuva Heljä Majamaa

Nostoja Helsingin yhdistyksen kevätkauden ohjelmasta

Saavutettavuutta edistetään

Jäsenillan aiheena 17.4. oli saavutettavuus. Kirsti Pohjonen piti oivallisen esityksen saavutettavuus-hankkeesta, joka vaatii konkreettisia toimia arkea hankaloittaviin pulmiin. Saavutettavuuden nimissä vaaditaan muun muassa, että digisyrjäytymiseen on heti puututtava, ICT-palveluiden kotitalousvähennystä on laajennettava, pankkien erityispalveluja olisi lisättävä ikäihmisille, Kela-asioiden hoitamista toisten puolesta olisi helpotettava.

Illan vetäjänä Kirstin ohella toimi Anneli Mäkinen. He innostivat alustuksen jälkeen osallistujat keskustelemaan, ideoimaan ja nostamaan esiin paikallisia ongelmia. Keskustelu oli vilkasta ja esimerkkejä koetuista pulmista sinkosi ilmaan. Arjen ongelmat ovat yhteisiä. Jäsenilta oli antoisa ja herätti tarpeen ryhtyä konkreettisiin toimiin saavutettavuuden esteiden poistamiseksi Helsingin seudulla.

Strategiavalmistelu käynnistyi

Helsingin yhdistys käynnisti oman strategiavalmistelunsa Aurorankadulla 24.4. Yliopistonlehtori Pikka-

Maaria Laine toimi johdattelijanaamme. Tarkoitus on jatkaa yhteistä pohdintaa mitä asioita haluamme nostaa seuraavien vuosien toimintaan, ja miten erottaudumme muista järjestöistä?

Yhteinen perustamme on sitoutuminen tasa-arvoon ja naisasiaan. Lähtökohtanamme on halu yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Keskeisiä vaikuttavia asioita ovat digitalisoituminen ja toimintaympäristön muutos. Naisliiton mielenilmauksessa 4.5. hallitusneuvottelujen aikaan nostettiin esille, miten digitalisaatio ilman täydentäviä lähipalveluja tuottaa ja lisää yhteiskunnan epätasa-arvoa.

Hyvinvointitalous nostaa esille hyvinvoinnin (sosiaalinen, taloudellinen, ekologinen) investointina, ei vain kustannuksena. Haluamme yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa edistää hyvinvointitaloutta ja vaikuttaa Sote-uudistuksen etenemiseen.

Ideariuhessa 29.5. jatkamme yhteistä keskustelua. Syvennämme edellisellä kerralla syntyneitä ajatuksia ja nostamme uusia ideoita. Tulokseksi saamme konkreettisia valintoja yhdistyksen syksyn 2023 ja ensi vuoden 2024 toimintaan.

Teksti Pirjo Julin

HÄMEENLINNAN YHDISTYS

Yhdistyksen vuosikokous käynnistyi esitelmällä Tietopalvelujen tarve ja saavutettavuus. Sen piti Ikäraadin puheenjohtaja Pentti Repo. Hyvinvointialueen rakentaminen on meillä päin vielä kovin keskeneräistä ja jäimme miettimään porukalla, mitenkähän se palvelujen oikea-aikainen saavutettavuus toteutetaan? Vuosikokous valinnat menivät sujuvasti esitysten mukaan.

Toukokuun alussa teimme onnistuneen kevätretken Tampereelle

Retkeläisiä kuuntelemaan selostusta Tampereen suomalaisen tyttökoulun arkkitehtuurista. (Ritva Karinsalon kotialbumi)

11 jäsenen voimin. Kuljimme arkkitehti Wivi Lönnin Raittia hänen suunnittelemiinsa rakennuksiin tutustuen. Oppaaksemme Kirsti Pohjonen oli järjestänyt kulttuuri-

luotsi Jorman ja matkaa kertyi lähes 10 km Tampereen keskustaa kiertäen. Yleisilmeenä havaintomme kiinnittyivät hyvin hoidettujen rakennusten ulkoasuun. Aurinko

helli meitä ja maittavan lounaan aikana jaoimme kokemuksia. Matka huipentui Saskioiden Galleriaan *Marianne Laitin* taiteeseen tutustuen. Taiteilija oli sattumoisin paikalla ja saimme opastusta taiteen tekemiseen mm. liitutekniikalla.

Uuden kumppanimme, Föreningen Tavastatsvenskar, kanssa mietimme naisasiassa ja tasa-arvon edistämiseksi yhteisiä toimintamuotoja paikallisella tasolla.

Vielä ehdimme tänä keväänä istahtaa Minnan päivän viettoon Vaakunan terassille 26.5. Innostuimme luontoteemasta *Anneli Jussilan* esityksen aikana ja niinpä päätimme tehdä luontoretken Aulangolle kevätkauden päättäjaisiksi. Kokoonnumme nuotion ääreen jakamaan kokemuksia ja näkemyksiä luontosuhteistamme ja lukemistamme, teemaan liittyvistä kirjoista.

Kaisa Tammi Hämeenlinnan yhdistyksen vieraana 9.3.2023

Teksti Aino Krohn

Hämeenlinnan rikosseuraamuskeskuksen johtaja **Kaisa Tammelta** ilmestyi syksyllä 2022 omaelämäkerrallinen kirja *Naisvankilan pöytä* (WSOY). Yhdessä Hämeenlinnan pääkirjaston kanssa kutsuimme hänet kertomaan kirjastaan sekä näkemysistään naisten elämästä ennen ja jälkeen rikosten tekemisen. Kirjaston 50 henkeä vetävä Leino-sali oli ääriään myöten täynnä.

Kirjailijan oma tausta ja hänen kohtaamiensa naisvankien tarinat luovat kehyksen naisnäkökulma-analyysille elämästä selviytymisen osatekijänä. Kaisa Tammi on kasvanut rikkinäisessä perheessä päihdeongelmaisen isän kanssa. Hän sanoo jo varhain oppineensa aistimaan toisten tunteita. Ehkä se johti hänet opiskelemaan psykologiaa ja tekemään työtä vaikeiden ihmiskohtaloiden kanssa. Hän on työskennellyt vankiloissa yli kolme vuosikymmentä.

”Sitä on jaksanut, koska en ole koskaan miettinyt, ovatko vangit toisia ihmisiä”, hän toteaa. Ei ole sellaista ihmisryhmää kuin vangit, on ihmisiä, jotka ovat joutuneet vankilaan monenlaisista syistä.

Kaisa Tammi Hämeenlinnan pääkirjaston Leino-salissa. - Kuva Aino Krohn

Väkivaltarikoksia tekevät naiset ovat kokeneet paljon väkivaltaa

Väkivalta kapeuttaa aina ihmisen elämää. Tammen mukaan erityistä nimenomaan naisten väkivaltakokemuksissa on se, että ne ovat pitkäkestoisia ja tapahtuvat läheisissä ihmissuhteissa, joten niihin liittyvä traumatausta on raskas. Lähiöhelvetissä kasvanut Tammi tiedostaa, että hiukankin toisenlaisessa tulevaisuudenkuvassa hän olisi itse voinut päätyä kaltereiden toiselle puolelle. Hän paljastaa myös, millaista on ollut tehdä uraa miesvaltaisessa, naisia usein ylenkatsovassa maailmassa.

”Aloin kiinnostua vankilaan päätyvien naisten kohtaloista. Tajusin, että näistä naisista on puhuttava. Naisvankien asiat ovat naisten asioita, myös minun.”

Pentin ja luonnon perintöä pohdimassa Minnan salongissa

Teksti Aino Krohn

Luonnonperintösäätiön suojelujohtaja **Anneli Jussilan** kanssa yritimme pitkään löytää yhteistä aikaa puhuaksemme hänen kirjastaan *Pentti Linkola ja minä - elämää toisinaijattelijan kanssa* (Minerva 2021). Vihdoin vierailu onnistui 24.4.

Linkolan perintöä arvostetaan nykyisin uudella tavalla. Kirjassaan Jussila tarjoaa kotoisan näkökulman tähän ristiriitaiseen luontoaktivistiin, joka oli hänen elämänkumppaninsa useita vuosia. Rakkaussuhteen päätyttyäkin he jatkoivat yhdessä työskentelyä pysyen läheisinä ystävinä Linko-

lan kuolemaan asti. Luonnonperintösäätiö on heidän ”lapsensa”. Se perustettiin Linkolan säästöillä; 400 000 markkaa, jotka kalastaja-Pentti oli niukasta toimeentulostaan onnistunut tallettamaan elämällä sitäkin niukemmin. Jussila oli säätiön ainoa työntekijä. Linkola, joka itse mieluummin söi homehtuneen leivän kuin heitti sen menemään, ohjeisti tätä liottamaan säätiölle tulevista kirjeistä postimerkit uudelleen käytettäväksi, jos niissä ei erottanut postileimaa.

Vaikka Linkolaa on provokatiivisten mielipiteittensä vuoksi pidetty jopa fasistina, kirja valottaa hänen lähes mystistä luontoyhteyttään, rakkauttaan runouteen, välittämisen ja vastuun filosofiaansa sekä merkitystään maamme kulttuurihistoriassa. Jussila on aiemmin julkaissut runollista, luontoaiheista lyhytproosaa. Tekstien innoittajana ja esilukijana hän mainitsee Linkolan.

Kannessa rakastunut ja Linkolan mukaan ”maastokelpoinen” nainen.

Luonnonperintösäätiö on kasvanut, eikä Jussila enää ole ainoa työntekijä. Suojelujohtajana hän toivoo saavansa enemmän aikaa kirjoittamiselle nyt, kun toiminnanjohtajan tehtävät ovat siirtyneet Pepe Forsbergille. Yhteistyökumppaneita löytyy yhä enemmän ja lahjoituksia saadaan sekä yksityisiltä ihmisiltä että yrityksiltä. Kampanjoihin voi tutustua osoitteessa <https://luonnonperintosaatio.fi/kampanjat/> Viimeisimpänä niistä uutisissa on ollut Marttaliiton kanssa perustettava *Marttametsä*. Suojelutyötä on takana jo 27 vuotta. Suojelualueita eri puolilla maamme on nyt 181 ja yhteensä ne kattavat 4691 hehtaaria.

JYVÄSKYLÄN OSASTO

Jyväskylän osaston vuosi aloitettiin 4.2. teatteriesityksellä. Kävimme katsomassa jyvaskyläläisen kirjailijan Pirjo Hassisen romaanin pohjalta tehdyn näytelmän ”Parit”. Esityksen jälkeen pääsimme nauttimaan teatterinaisten tarjoamista makoisista pullakahveista.

Juhlittavaa saimme 22.3. kun Suomalaisen naisliiton puheenjohtaja **Eva Tervonen** luovutti pitkäaikaiselle rahastonhoitajalle **Ritva Kuivaselle** kultaisen ansiomerkin yhdistyksen hyväksi tehdystä työstä. Tilaisuudessa oli mainiot tarjoilut ja jyvaskyläläinen neljän naisen

Kuva Vanhasta Pappilasta. Aikaisemmin talossa vihittiin pariskunnat ja kastettiin lapset. Nyt se on remontoitu ja avattu Teeleidin ravintolaksi.

kuoro Vaput elävöitti tilaisuutta kauniilla laulullaan.

Vuosi Jyväskylässä myös jatkuu mielenkiintoisesti ja monipuolisesti. Toukokuussa yhdistys piti ”kello viiden tehetken” vanhan pappilan tiloissa toimivassa Teeleidi-ravintolassa. Tilaisuuteen tuli viihdyttämään myös paikallinen pianisti Hannu Ala.

Toukokuussa (26.–28.5.) juhlimme Yläkaupungin yö -kulttuuritapahtumaa konserteissa ja museoissa, joissa on avoimien ovien päivä ja ilta.

Kesäsuunnitelmissa on myös tehdä vierailu Kuopion kesäpäiville heinäkuussa.

Teksti Irmeli Saari

OULUN OSASTO

Suomalaisen Naisliiton Oulun osaston aktiiveja Naisten päivänä 8.3.2023 Pohjois-Pohjanmaan Liiton vastaanotolla. - Kuva Sari Ojala

Naisten päivä 8.3.2023 Oulussa

Pohjois-Pohjanmaan liitto oli kutsunut perinteiselle Naisten päivän vastaanotolle naisia maakunnan eri puolilta aveceineen Oulun kaupunginteatterin lämpiöön. Suomalaisen Naisliiton Oulun Osaston hallitus sai kutsut ja päätti kutsua aveceikseen osaston aktiivijäseniä, joten osallistujajoukkomme saatiin huomattavan suureksi.

Oulun kaupunginteatterin johtaja **Alma Lehmuskallio** piti hienon puheen ammattinsa tasa-arvotilanteesta maassamme. Hän toi myös esiin sen, miksi ei ole yhdentekevää, toteutuuko tasa-arvo instituutiossa, joka on tarkoitettu kaikille.

Toisen puheen piti kansanedustaja (sekä nykyinen että entinen), Pohjois-Pohjanmaan Liiton Maakuntavaltuuston puheenjohtaja,

DI **Mari-Leena Talvitie**. Hän toi puheessaan esiin muun muassa naisten aktiivisuuden maamme taistellessa itäisen naapurimme kanssa kahdeksan vuosikymmentä sitten. Esimerkiksi hän nosti ranskalaisten naisten ryhmän, joka tuli Suomeen tekemään vaikeaa, mutta ensiarvoisen tärkeää ja uhrautuvaa auttamistyötä tuolloin.

Minna Canthin syntymäpäivä Oulussa

Oulussa on perinteisesti juhlittu Minna Canthin syntymäpäivää. Niin tänäkin vuonna. Suomalaisen Naisliiton Oulun osasto ry ja Oulun Seudun Nytkis järjestivät **Minna Canthin päivänä 19.3.2023** yleisötilaisuuden Oulun Palvelualan Opistolla.

Tilaisuudessa kruunattiin Oulun kymmenenneksi Tähtiemoksi

Vuokko Isaksson. Tekstiiohjaaja -taiteilija, kasvatustieteen maisteri Vuokko Isaksson yhdisti tekstiiohjaajan työhön uutta, ilmaisullista ja luovaa käsillä tekemiseen opetusmetodia, johon yhdistyi etsivän ja visuaalisen taiteen elementtejä. Kouluhallituksen nimeämässä työryhmässä Isaksson oli laatimassa yleiset puitteet kansalais- ja työväenopistojen tekstiilikäsityön opetukselle. Hän on toiminut myös Valtion taideteollisuustoimikunnan puheenjohtajana ja Taiteen keskustoimikunnan jäsenenä. Oulussa yhteistyössä paikallisten nais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa hän oli järjestämässä Naiskulttuuriviikkoja. Hänen taiteessaan yhdistyivät sekä sukupuoli- että materiaalin luova kierrätys.

Tähtiemo-arvonimi myönnetään vuosittain merkittävälle oululaiselle naiselle. Valinnan suorittivat aiemmin Oulun Ympäristön Kalevalaiset naiset ry. Tänä vuonna va-linnan teki jo toisen kerran Suomalaisen Naisliiton Oulun osasto ry.

Tilaisuudessa KT **Helena Louhela** piti vaikuttavan esitelmän väitöskirjattutkimuksestaan ”Seksuaalinen väkivalta - Moniuloitteisesti elämässään haavoittuneiden tyttöjen kertomana ja vaikenemana”.

Teksti Pirkko Pietiläinen

Vapaaehtoistoimintaa Oulussa

Oulun Diakonissalaitos (ODL) auttaa Oulun seudulla yli 65-vuotiaita kotona asuvia järjestämällä vapaaehtoisia heille KEIKKAlaisiksi saattamaan esimerkiksi hyvinvointipalveluihin tai vakkapa kirjastoreissuille.

Tuula Karvonen, joka toimii KEIKKA-vapaaehtoistoiminnan koordinaattorina ODL:ssä, oli 20.4.2023 Oulun osaston jäsenillässä esittelemässä näitä meneillään olevia projekteja.

Nuorten hyvinvointia edistetään Walkers-toiminnalla. Siinä vapaaehtoiset jalkautuvat kaupungille ja ovat nuorten seurassa mm. ODL:n kohtaamispaikaksi järjestämässä kahvilassa.

Tuula Karvonen vastaa vapaaehtoisten kouluttamisesta tehtäviinsä.

ODL osallistuu myös Oulun seudulla organisoituun hävikkiruoan keräykseen ja jakeluun tarvitseville. Lisäksi hanke tarjoaa erilaisia sosiaalisen työllistämisen mahdollisuuksia. Tässä ESR-rahoitteisessa PRIKKA-kiertotalouden kehittämishankkeessa on lisäksi mukana mm. seurakuntia, SPR ja ammattikorkeakouluja. Selvitettävänä on myös hävikkiruokaravintolan perustamien.

Teksti Pirkko Pietiläinen

- Kuva:Tiina Tervaskanto-Mäentausta

Mitpä jos Suomi-Filmin arkistoista löytyisi salaiset kansiot, jossa kaikki on tyystin toisin?

SuomiFilmin Salaiset Kansiot, Oulun kaupungin teatterissa 22.4.2023

Oulun osaston jäsenilleen järjestämässä illassa käytiin katsomassa tätä vierailuesitystä kolmentoista jäsenen ryhmällä. Aiheena oli kadonnutta naisroolia etsimässä. **Pinja Hahtola** ja **Mari Lehtonen** esittivät monipuolisella tekniikalla onnistuneesti hukassa olevat naisten roolit elokuvan alkuajoista nykypäivän filmeihin saakka.

Oli tarpeellista kokoontua palauttekeskusteluun ryhmän jäsenten kesken lähibaariin. Kiitosta ja ihastusta tulvi esityksen sisällöstä jäsentemme mielipiteistä. Kyllä pani ajattelemaan!

Teksti Kirsti Ojala

Tulevia tapahtumia Oulun Osaston jäsenille

24.5. klo19–21 on jäsenten mahdollisuus osallistua Oulun osaston yhteistyöjärjestöjensä kanssa järjestämään muotinäytökseen kotimaisen vaateketjun Kekäleen Oulun myymälässä.

Kesäkuussa ollaan menossa jälleen piknikille Ainolan puistoon.

Kesäpäivät Kuopiossa 24.-25.7.2023. Oululaiset matkustavat Kuopioon yhdessä Tornion yhdistyksen bussilla.

26.7.-2.8.2023 Kesäteatterissa Hupisaarilla esitetään MUMMON mökin tarinoita. Lähdemme yhdessä katsomaan, kun päätämme päivän.

Minna Canth -seminaari ja Suomalaisen Naisliiton syyskokous Vaasassa 7.-8.10.2023.

16.8.23 klo 13:00 menemme Lomakoti Onnelaan Haukiputaalle retkelle teemana: Osallistuminen ja yhteisöllisyys. Onnela on toiminut vapaaehtoisten voimin kaikki yli 70 toimintavuottansa. Kutsun olemme saaneet vuoden 2022 Tähtiemolta, Lomakoti Onnela ry:n hallituksen puheenjohtaja **Pirjo Hätälältä**.

Teksti Pirkko Pietiläinen

TORNION YHDISTYS

Tukea digiosaamiseen -kurssilla. Kuvassa vas. etualalla Maija Huhta, Annika Örn, opettaja Arja Jaako ja oikealla Arja Kankaanranta.

Tammikuun jäsentapaamisessa Tornion yhdistys suunnitteli Naisliiton kesäpäivien ohjelmatarjontaa ja syksyn tapahtumia. Kesäpäivien ohjelma on valmis. .

Syksyllä järjestämme yleisötilaisuuden, johon kutsumme Lapin hyvinvointialueelta päättäjän kertomaan hyvinvointialueen tilanteesta. Lisäksi olemme suunnitel-

leet jäsentapahtuman, joka liittyy hyvinvointiin.

Yhdistyksen lukupiiriin kutsumme yhteistyössä Tornion kaupunginkirjaston kanssa oululaisen tuomio-rovasti **Satu Saarisen** kertomaan äitinsä tarinan Saksaan muuttamisesta Lapin sodan aikana. Hänen teoksensa ilmestyy tämän vuoden syksyllä.

Yhdistyksestä osallistui 7 jäsentä Tornion kansalaisopiston järjestämään "tukea digiosaamiseen" -kurssille, jossa opeteltiin sosiaalista mediaa ja tietoturva.

Teksti Marja-Riitta Tervahauta

VAASAN SUOMALAINEN NAISKLUBI

Vaasan Suomalainen Naisklubi ry 105 vuotta
Suomalainen Naisliitto ry 115 vuotta

Vuoden 1917 syksyä leimanneet lakot, levottomuus ja yleinen epävarmuus tulevaisuudesta synnyttivät yhteenliittymisen tarvetta. Oivallettiin, että yhdessä olemme vahvoja, yhdessä selviämme näköpiirissä olevista uhkista.

Vaasassa rouva **Ida Puustinen** teki aloitteen oman klubin perustamisesta paikkakunnan naisille. Kansakoulunopettaja **Hilja Vestberg** innostui Idan ideasta. Hän kutsui joulukuussa 1917 kymmenen naista kahvilaan keskustelemaan yhdistyksen perustamisesta. Puuhakkaat naiset ryhtyivät ripeästi tuumasta toimeen ja kutsuivat sanomalehti-ilmoituksella paikkakunnan naisia saapumaan Stählin kahvilaan 15.1.2018. Paikalla tuli 70 naista. Kaikki liittyivät samantien yhdistyksen jäseniksi, valitsivat keskuudestaan johtokunnan ja hyväksyivät sääntöehdotuksen. **Vaasan Suomalainen Naisklubi** aloitti toimintansa, mutta ehti koontua vain kerran ennen vuoden 1918 sodan puhkeamista.

Neljän kuukauden katkon jälkeen toiminta lähti kunnolla vauhtiin. Tavoitteeksi kirjattiin: "Meidän naisten tulisi olla se koossapitävä voima, joka liittäisi eri puolueet, eri luokat ja eri piirit yhdeksi." Opetustaustainen puheenjohtaja Hilja Vestberg painotti, että "yhteiskunnan hyvinvointi perustuu kotien hyvinvointiin". Yhdessä tuumin päätettiin tarjota nuorille tytöille käytännön kädentaitoja, talouden ja lastenhoidon opetusta, jota tehtävää suorittamaan päätettiin perustaa talouskoulu. Koulu aloitti toimintansa keväällä 1920.

Perustamisvuoden lopussa oli yhdistyksessä 107 jäsentä ja vuonna 1938 190 jäsentä. Yhdistys liittyi vuonna 1925 Naisliiton jäseneksi.

Alkuaikojen toiminnasta on säilynyt mustekynällä kirjoitettuja mustakantisia vihkoja. Vuoden 1932 vihossa lukee: "Tämän kyhäyksen tarkoituksena on laatia

Vaasan
kaupungintalo.
Kuva Hans
Björknäs

jonkunmoinen alkuhistoriikki sille yritykselle, joka kerran toteutuneena päätyisi siihen, että tänne Vaasan kaupunkiin pystytettäisiin koti vanhoille naisille." Sisukkaan uurastuksen tuloksena haave toteutui 1974. Edeltäjiemme sisukkuuden ja viisauden ansiosta voimme viettää 105-vuotisjuhlia. Kiitollisina ja kunnioituksena edeltäjiämme kohtaan pyrimme jatkamaan heidän viitoittamallaan tiellä.

Minna Canth -seminaari ja syyskokous Vaasassa lokakuussa

Hyvä Suomalaisen Naisliiton jäsen!

Tervetuloa Vaasaan nauttimaan yhteisistä juttutuokioista, solmimaan uusia tuttavuuksia, kehittämään itseämme, miettimään miten saamme järjestöömme innostusta ja saamme sen entisaikojen nousukiitton sekä ennen kaikkea juhlimaan. Ota mielellään mukaan kaveri tai pari.

Perjantaina 6.10.2023 on tarjolla yhteistä tai omavalintaista ohjelmaa.

Voidaan pitää toimikuntien kokouksia, tutustua museoihin ja taidenäyttelyihin tai viettää aikaa yhdessä seurustellen ja ruokailen. Vaasan kaupunginteatterissa esitetään 6.10. ja 7.10. klo 13 svenngaava musiikkikomedia *"Nunnia ja konnia"*. Wasa Teaterissa esitetään 6.10. klo 19 musikaali *"Vänd om min längtan"*.

Lauantaina 7.10.2023 aamiaisen ja yhteisten kokousten jälkeen alkaa klo 12 Suomalaisen Naisliiton **syyskokous**, johon voivat osallistua kaikki jäsenet. Myös ei ho-

tellissa yöpyvät voivat osallistua sopuhintaiselle aamiaiselle. Tiedettu on, että aamiaisilla monesti syntyy käyttökelpoisia ideoita.

Lauantaina 7.10 klo 18 on yhteinen illallinen, johon voivat osallistua myös mukaan tulleet seuralaiset. Illallisen jälkeen voidaan vielä istua iltaa yhdessä hotellin ravintolatiloiissa.

Sunnuntaina 8.10. on klo 12 *Minna-palkintojen jakotilaisuus* sekä *Minna Canth -seminaari*. Juhlat päättyvät monologioopperaan *"Nainen kuin jäätynyt samppanja"*. Tiivistunnelmainen ja draamaattinen kamariooppera kertoo kirjailijanovellisti Aino Kallaksesta. Ooppera on **Ilkka Kuusiston** säveltämä ja libretto on **Aino Pirolan** käsialaa perustuen Kallaksen päiväkirjamerkintöihin vuodesta 1899 alkaen. Päiväkirjojen toistuvia aiheita ovat kuolema ja rakkaus. Merkinnöistä välittyä, että Aino Kallakselle oli tärkeintä kasvaa merkittäväksi taitelijaksi.

Esiintyjinä ovat vaasalaiset mezzosopraano **Kukka-Maaria Kallio**, pianisti **Anna Roos**, viulisti **Ninja Jakobsson**, sellisti **Elena Hämäläinen** sekä tanssijat **Viivi Sjöblom** ja **Aaron Saira**. Esitys on tehty Suomalaisen Naisklubin 115 vuotis- ja Vaasan Suomalaisen Naisklubin 105-vuotisjuhlien kunniaksi.

Nähdään Vaasassa 6 – 8.10.2023.

Ilmoittautumis- ja muut tarkemmat tiedot ilmoitetaan myöhemmin.

TERVETULOA!

Teksti Marjatta Björknäs

Oi niitä aikoja -kirjan tuotolla tuetaan vapautuvien naisvankien koulutusta

Viime syksynä julkaistun **Oi niitä aikoja** -kirjan tuotolla tuetaan vapautuvien naisvankien koulutusta. Kirjan tuotto on lahjoitettu Kanta-Hämeen Perhetyö ry:lle, joka päättää siitä jaettavista stipendeistä. Kirjan toimittajan **Maija Kauppinen** 3. huhtikuuta luovuttaman lahjoituskirjan ottivat Hämeenlinnassa vastaan yhdistyksen toiminnanjohtaja **Paula Arbelius** ja perheosaston lähijohtaja **Jaana Vikgren**.

Naisvankien osuus kaikista suomalaisista vangeista on kahdeksan prosenttia. Heistä noin puolella ei ole ammatillista koulutusta, ja vain kymmenen prosenttia käy töissä. Kahdella kolmesta on alaikäisiä lapsia.

Monilla naisvangeilla on raskas tausta, usein jo lapsena koettua seksuaalista hyväksikäyttöä ja henkistä ja fyysistä parisuhdeväkivaltaa. Koulutus auttaa heitä voimaantumaan, estää palaamisen rikoskierteeseen ja mahdollistaa heidän lapsilleen normaalin lapsuuden.

Oi niitä aikoja – kun naiset murtavat lasikatkoja sisältää 28 tarinaa – eri aloilla toimineiden naisten kertomuksia työurastaan ja sen aikana kohtaamistaan haasteista. Jokainen työelämäkertta on itsenäinen, kirjoittajansa omaääninen kertomus.

Kirjahankkeen työryhmään kuuluivat kirjan toimittajan Maija Kauppinen lisäksi Marjatta Björknäs, joka vastasi kirjan taitosta, Pirkko Keskinen, Leena Pohjanloimu, Kirsti Pohjonen ja Kirsi Sand. Työelämäkertojen kirjoitus samoin kuin toimittus ja taitto tehtiin talkootyötä.

Suomalaisen Naisliiton julkaisemasta kirjasta otettiin 500 kappaleen painos, ja sen puhdas tuotto oli lahjoitushetkellä huhtikuussa 2 167,15 euroa. Siinä vaiheessa kirjaa oli vielä jäljellä noin 40 kappaletta. Myös niistä saatava tuotto lahjoitetaan samaan tarkoitukseen.

Kirja tehtiin, kuten sen alkulehdellä sanotaan "Viestiksi jälkipolville ajasta, jolloin varpuluudalla siivottiin, housut oli kielletty toimistossa työasuna, koulukodin johtajaksi pyrkivä

Kuva Pirkko Keskinen

nainen joutui miesten myllytyksen kohteeksi ja piispa kieltäytyi tervehtimästä naispappia..."

Teksti Pirkko Keskinen

Taustaa tutuksi kirjallisessa yleisötapahtumassa

Oi niitä aikoja – kun naiset murtavat lasikatkoja oli huhtikuussa esillä Kevään kirjasto -yleisötapahtumassa

tiin, että Maija ryhtyy kirjan päätoimittajaksi ja Marjatta Björknäs vastaa taitosta, aineiston kerääminen ja kirjahankeen muu edistäminen saattoivat alkaa.

Maija kertoi Kaulion haastattelusta myös toisesta tuoreesta kirjallisesta urakastaan Sata kirjettä Atlantin yli: SirkanjaMaijankirjeenvaihto1965–68. Noina vuosina Helsingin yliopistossa opiskelleen Maijan hyvä ystävä oli Yhdysvalloissa, ja ystävysten kirjeet kulkivat tiheään tahtiin yli Atlantin. Kirjeenvaihto oli tallella, Maija kävi sen läpi ja mitään sensuroimatta kokosi siitä kirjan. Kirja antaa hyvän kuvan erityisesti tuon

Hämeenlinnan pääkirjastossa. Tapauksen olivat järjestäneet Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana-66 ja kirjasto.

Maija Kauppinen, joka on Vanan jäsen, kertoi yhdistyksen puheenjohtajan **Pia Kaulion** haastattelussa, miten idea kirjasta ja työryhmä sitä kokoamaan syntyivät spontaanisti Suomalaisen Naisliiton seminaari- ja kokousmatkan hotelliaamiaisella Oulussa. Kun saman tien vielä sovit-

ajan kulttuurielämästä, josta molemmat nuoret naiset olivat kiinnostuneita ja josta he toisilleen raportoivat.

Muut Kevään kirjasto -illan esiintyjät olivat hämeenlinnalaiskirjailijat ja Vanan jäsenet Tapani Bagge, J.P. Koskinen, Juhani Niemi ja Hanna Kökkö.

Teksti Pirkko Keskinen

Kuva: yllä Maija Kauppinen Kevään kirjasadossa Hämeenlinnassa huhtikuussa 2023

Kirjasto tiedottaa

Aurorankadun kirjastoon on hankittu ajankohtaisia tietokirjoja. Lauri Kontro on kirjoittanut Anneli Jäätteenmäestä kertovan elämäkerran Taipumaton. Kaija Saariaho on tunnettu säveltäjä. Mutta millainen hän on ihmisenä, äitinä ja puolisona? Millainen nainen sopii naisvankilan pomoksi? Nämä teokset ovat lainattavissa ja löytyvät hyllyltä uutuudet.

Lukuvihje! Naisten äänen tuhanne pienoiselämäkerta julkaistiin

8.3.2023. Artikkelin kertoi Euroopan ensimmäisestä naiseläinlääkäristä Agnes Sjöbergistä. Hänestä on Terhi Rannela kirjoittanut elämäkertomaanin Niin kuin muutkin herrat. Kirja ilmestyi äskettäin.

Kuva ja teksti Raili Ilola

Naisten ääni julkaisee elämäkertoja Tiennäyttäjistä

Kirjailija **Kaari Utrio** on *Suomen naisen vuosisadat* -teossarjan päätoimittaja. Sarjan tuotannosta vastaa Oy Amanita Ltd, kustantaja on Tammi ja ilmestymisvuosi 2005. Teossarja kertoo satojen naisten tarinat, heidän uhraukset ja kokoaa samaan teokseen uusien urien aukaisijat, lasikattojen särkijät. Suomen naisen vuosisadat on suomalaisen naisen menestystarina tuhannen vuoden ajalta.

Naisten ääni on saanut sarjan neljännen osan, Tiennäyttäjät, julkaisuoikeudet Tammelta, Amanitalta, Kaari Utriolta, Sari Savikolta ja edesmenneen Leeni Tiirakararin omaisilta. Tähän mennessä on Naisten äänessä julkaistu omassa kategoriaatikos-

sa Tiennäyttäjät kaiken kaikkiaan 43 **Leeni Tiirakararin** kirjoittamaa pienoiselämäkertaa, jotka on täydennetty kuvin ja ajankohtaisin tiedoin.

Naisten äänen **1 000. pienoiselämäkerta** julkaistiin kansainvälisenä naistenpäivänä 8.3.2023. Artikkelin, *Agnes Sjöberg - Euroopan ensimmäinen naiseläinlääkäri*, oli kirjoittanut FT Leeni Tiirakari.

Tapahtuman kunniaksi Suomalaisen Naisliitto myönsi **kunniakirjan** Suomen naisen vuosisadat -sarjan päätoimittajalle, kirjailija Kaari Utriolle, liiton kevätkokouksessa 6.5.2023.

Teksti ja kuva Raili Ilola

Voimakas Naisten Ääni on vaiennut

Siiri Rantanen 14.12.1924 – 5.5.2023

Siiri Äitee nukkui rauhallisesti viimeiseen uneen 98-vuotiaana Lahdessa Palvelukeskus Onnelanpolulla vietettyään siellä runsaan vuoden.

Onnelanpolku otti Siirin vastaan ystävänä. Alakerran ison ravintolan seinää koristaa luonnollisen kokoinen hiihtokuva Siiristä ja kolmannen kerroksen käytävä on ristitty Siirin raitiksi. Siiri joutui kuitenkin kerrosta alemmaksi, eikä olo talossa ollut niin auvoisaa kuin oli luvattu. Huoneesta ei päässyt yksin mihinkään, eikä siellä mahtunut pyörätuolilla liikumaan. Luvatut puhekaverit olivat vähissä. Osaston monet infektiot rajoittivat vierailujakin.

Suomalaiset tuntevat Siirin menestyneenä, monet arvokisamitalit saaneena, sitkeänä hiihtäjänä ja urheilijana, mutta myös rohkeana naisten aseman puolustajana. Tästä syystä me naisliittolaiset olimme pyytäneet

Siiri Rantanen. -Kuva Tuulikki Ritvanen

häntä Naisten Ääni -verkkojulkaisun suojelijaksi, mitä tehtävää hän hoiti kunniakkaasti. Hän vieraili neljässä tilaisuudessamme vuosien mittaan hauskuuttaen yleisöä luonnollisella, mutkattomalla olemuksellaan.

Siiri ei antanut periksi hiihtoladulla, mutta ei myöskään muussa elämässä, vaikka vaikeuksia tuli vastaan, jalan menetyksin. Välillä oli usko pettää, mutta parhaimmillaan hän sanaili näin:

- Mie oon meinanna ellää vielä muutamän vüüen – ainaki satavuotiaaks. Jos ihminen ei aio ellää sataa vuotta, on turha alakaakkaa ellää, Siiri nauuraa – Tai ku huulta heitetää, nii sataneljävuotiaaks. Jos on terveyttä ja ellää nii ee siinä mittää, Mie toivosin, et mie vielä näkisin sen päivän.

Vähän jäi tuo elo vajaaksi, mutta se oli Siirillä täyttä elämää. Siiri uskalsi unelmoida suuria.

Teksti Tuulikki Ritvanen

Siiri Rantasen patsas Lahdessa

MoniNaista - Kulttuurivinkkejä ja tapahtumia

Makupaloja yhdistysten kotikaupunkien tai kotiseudun kulttuuritapahtumista

HELSINKI

Koko Helsingin ykköstapaamispaikka? Perinteinen ja moderni? Kannattaa katsastaa mittavan viiden vuoden peruskorjauksen jälkeen huhtikuussa avattu **Hakaniemen kauppahalli**, www.hakaniemenkauppahalli.fi

Helsinki Biennaalissa korkeatasoista nykytaidetta Vallisaaressa (ruutikellareissa tilateoksia!), HAM Helsingin taidemuseossa sekä eri puolilla Helsinkiä mm. keskustakirjasto Oodissa ja muissa julkisissa tiloissa 11.6.-17.9.2023, www.helsinkibiennaali.fi

Helsinki-iläisiä koteja museoina, <https://www.myhelsinki.fi/>

Omatoimisia kävelyreittejä Helsingissä, <https://www.myhelsinki.fi/>

Kesän päättäviltä **Helsingin Juhlaviikoilta** 17.8.-3.9.2023 löydät myös ikivanhan Katri Helenan, joka konsertoi Huvilassa 24.8. Muut konsertit, ks. www.helsinki festival.fi/ohjelma/

HÄMEENLINNA

Hämeen seutu on täynnä kiinnostavia kesäteatteriesityksiä. Hämeenlinnassa kuullaan Dingon, Valkeakoskella Irvinin ja Sappeessa Mikko Alatalon elämäntarinaT musiikin säestämänä.

Hämeenlinnan taidemuseossa on meneillään **Vexi Salmi ja ystävät** -näyttely, jossa esitellään teoksia Vexin taidekokoelmista <https://www.hameenlinnantaidemuseo.fi/>. Kaupunginmuseum Skogsterilla voi sukeltaa Svengaavaan 1960-lukuun ja tutustua hämeenlinnalaiseen nuorisokulttuuriin. Ties vaikka tutuja löytyisi kuvista.

Musiikista kiinnostuneille sopii matkata **Hauhon musiikkijuhlille** 5.-8.7. kuuntelemaan musiikkia Hämeenlinnan, Hattulan ja Hauhon kirkoissa. <https://www.hauhofestival.fi/>, Jazzista innostuneille löytyy **Linna-jazz- tapahtuma** 28.-30.7. <https://www.linnajazz.fi/>

Kaikenikäisille liikunnasta ja kiipeilystä kiinnostuneille **HugoPark** Aulangolla ja **Flowpark** Ahvenistolla tarjoavat eritasoisia kiipeilyratoja. Aikuisille liikkujille löytyy useita, tasokkaita **golfkenttiä** (Linna Golf, Tawast Golf, Aulangon Golfin Eversti) kauniissa ympäristöissään.

JYVÄSKYLÄ

Kesäkuussa Jyväskylässä järjestetään (8-11.6.) Kansainväliset suurmarkkinat, missä on mukava käydä tutustumassa ja maistelemassa herkkuja useista eri maista.

Perinteinen **Jyväskylän kesä** tarjoaa (5-11.7.) monenlaista ohjelmaa vierailtavaksi, kuten konsertteja ja muita kulttuuritapahtumia.

Pehmoaino. Puistojuhlat. Kuva www.samulivienola.com

Jyväskylän läheisyydessä on laskettelukeskus Himos, jossa järjestetään kesäisin monenlaisia konsertteja ja festivaaleja.

OULU

- Keväällä on 28.5. saakka Oulun taidemuseossa **TAHTO JA TAITO** 1900-luvun alun taiteilijanaisia -näyttely.
- Valokuvanäyttely **KYLÄ ILMAN NAISIA** syntyi Venäjän Ukrainaa vastaan aloittaman sodan seurauksena. Kuvat heijastelevat sotaan liittyviä pelkoja, mutta tarkastelevat myös naisia ja heidän roolejaan sota-aikana. Näyttely päättyy 11.6. kulttuuritalo Valveessa.
- 20.8. esiintyy Oulunsalo soi -tapahtuman yhteydessä Madetojan salissa runokonsertissa **Seela Sella**.
- Oulun kaupunginteatterissa Edward Albein klassikko **Kuka pelkää Virginia Woolfia**. Ohjaus Alma Lehmuskallio. Ensi-ilta 25.8.2023.

Kuka pelkää Virginia Woolfia? Kuvassa Annina Rokka, kuva Kaisa Tiri / Oulun kaupunginteatteri

TORNIO

Kalottjazz & Blues festivaalit
40.juhlavuosi
29.6.-1.7.2023

Kansainvälisillä Kalottjazz & Blues festivaaleilla nautitaan musiikin sulosoinnuista kolmen päivän ajan tunnelmallisilla konserttipaikoilla rajakaupunki TornioHaaparannan sydämessä. 40-vuotisjuhlavuottaan viettävä festivaali tarjoaa kesällä 2023 vajaan 20 konsertin kokonaisuuden.

VAASAN SEUTU

Tekstiilitaiteilija Kaarina Heikinheimon näyttely: 5+ huonetta
31.3.2023-24.9.2023 Tikanojan taidekodissa

Armi-ooppera
VAHVAN NAISEN MUOTOKUVA
Ilmajoen Musiikkijuhlilla 8.-1.6.2023

Armi Ratian tarina on täynnä legendaarisia Marimekko-kaskuja, juhlia, menestyksen aallonharjaa ja vastapainona pettymyksiä, vihaa sekä taistelua rakkauden saamisesta ja antamisesta.

Julistekuva
Suvi Sievilä.
Ilmajoen
musiikkijuhlat

Korsholman Musiikkijuhlat
26.7.-2.8.2023 **Momentum**
Musiikkijuhlien teemasäveltäjät vuonna 2023 ovat suomenruotsalainen **Cecilia Damström** sekä armenialais-taustainen, Ukrainassa syntynyt **Vladimir Agopov** ja **Jaakko Kuusisto in memoriam**.